

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod: 18 Mai 2021
Aelod Cabinet: Y Cyngorwyr Dafydd Meurig a Dilwyn Morgan
Swyddog Cyswilt: Morwena Edwards, Cyfarwyddwr Corfforaethol
Teitl yr Eitem: Llythyr Archwiliad Sicrwydd Arolygiaeth Gofal Cymru

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 1.1. Gofynnir i aelodau'r Cabinet dderbyn cynnwys y Llythyr Archwiliad Sicrwydd a gyhoeddwyd gan Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) ynghylch eu canfyddiadau am wasanaethau cymdeithasol Cyngor Gwynedd yn dilyn archwiliad ar 18-22 Ionawr 2021.

2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

- 2.1. Mae'n briodol i'r Cabinet ystyried cynnwys y llythyr er mwyn ennyn hyder ym mherfformiad y Gwasanaethau Cymdeithasol, gan hefyd fod yn ymwybodol o'u cryfderau a'u meysydd blaenoriaeth.

3. CYFLWYNIAD

- 3.1. Ddechrau'r flwyddyn, cynhaliodd Arolygiaeth Gofal Cymru arolwg Sicrwydd Ansawdd ar Wasanaethau Cymdeithasol Cyngor Gwynedd. Prif ddiben yr archwiliad sicrwydd hwn oedd gweld pa mor dda y mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn parhau i helpu a chefnogi oedolion a phlant.
- 3.2. Fel rhan o'r archwiliad, roedd AGC yn ystyried diogelwch a llesiant y bobl sy'n defnyddio gwasanaethau, neu y gall fod angen iddynt eu defnyddio, diogelwch y gwasanaethau y maent yn eu defnyddio a diogelwch a llesiant y bobl sy'n gweithio yn y gwasanaethau hynny. Roedd ei brif lwybrau ymholi yn seiliedig ar bedair egwyddor Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 ac, yn y llythyr, mae AGC wedi cofnodi ei farnau a'i ganfyddiadau yn unol â'r rhain: Pobl – Llais a Rheolaeth, Atal, Partneriaethau ac Integreiddio, a Llesiant.
- 3.3. Mae AGC wedi anfon llythyr i Gyngor Gwynedd yn egluro ei ganfyddiadau – gweler yr atodiad. Fel Cyngor, rydym yn hapus iawn gyda'n perfformiad ac yn croesawu'r argymhellion i wella at y dyfodol.

4. Y PRIF NEGESEUON YN DEILLIO O'R LLYTHYR

4.1. Pobl – Llais a Rheolaeth

- 4.2. Mae'n amlwg bod ein staff wedi ymrwymo i ddarparu gwasanaethau cymdeithasol o ansawdd uchel yng Ngwynedd. Gwelwyd tystiolaeth gref ein bod yn cadw mewn cysylltiad â phobl yn ystod y pandemig er mwyn cynnig cymorth, gyda'r gwasanaethau i blant ac oedolion wedi cofnodi llawer o weithgarwch.
- 4.3. Wedi dweud hynny, roedd rhai o'r asesiadau a welwyd yn canolbwyntio gormod ar angen o hyd, gyda diffyg eglurder wrth gofnodi canlyniadau personol. O ganlyniad, mae angen i ni sicrhau bod lleisiau'r bobl yn cael eu clywed a bod y rhain ync ael eu cofnodi'n gyson.
- 4.4. O fewn gwasanaethau plant, gwelwyd enghreifftiau da o ddefnyddio modelau ymarfer arloesol, megis y prosiect peilot amddiffyn plant effeithiol, i alluogi teuluoedd ac ymarferwyr i gyfleu pryderon a nodau ymyrryd yn glir. Roedd canlyniadau'r arolwg staff yn dangos bod hyn yn cael ei werthfawrogi gan ymarferwyr.
- 4.5. Rydym wedi ymrwymo i ddarparu gwasanaeth yn newis iaith yr unigolyn, gydag asesiadau a gofal parhaus yn cael eu darparu yn y Gymraeg fel mater o drefn.
- 4.6. Mae gennym ddull cadarnhaol o recriwtio a chadw staff heb ddefnyddio staff asiantaeth, gyda thystiolaeth o fuddiannau'r sefydlogrwydd hwn i blant ac oedolion.
- 4.7. Mae gan uwch-reolwyr a swyddogion ddealltwriaeth dda o broffil plant sy'n derbyn gofal, ac mae cymorth da ym maes rhiantu corfforaethol ym mhob rhan o'r Cyngor. Roedd nifer y plant sy'n derbyn gofal wedi cynyddu yn ystod y cyfnod 12 mis yr edrychodd CIW arno, ond bellach wrth edrych yn ôl ar flwyddyn ariannol 20/21, rydym yn gweld bod nifer y plant sy'n derbyn gofal wedi gostwng o gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

4.8. Atal

- 4.9. Mae uwch-reolwyr yn deall bod mynediad at drefniadau atal ac ymyrryd yn gynnar yn allweddol i gynnal llesiant a lliniaru'r galw ar wasanaethau statudol, a roedd yr ymatebion i'r arolwg staff yn adlewyrchu'n gryf y farn bod gwasanaethau ataliol yn gweithio'n dda ac yn cael eu gwerthfawrogi am leihau'r angen am gymorth statudol. Fodd bynnag, byddai mwy o fuddsoddiad yn cael ei groesawu.
- 4.10. O fewn gwasanaethau oedolion, roedd ymatebion amserol i geisiadau am fân gymhorthion neu addasiadau yn y cartref. Fodd bynnag, mae angen gwella'r amseroedd aros am gymorth therapi galwedigaethol, megis asesiadau ymolchi. I liniaru hyn, mae gwaith cynllunio'r gweithlu yn mynd rhagddo i gynyddu nifer y therapyddion galwedigaethol sydd ar gael pan fydd pobl yn cysylltu â'r Cyngor.

- 4.11. Mewn perthynas â chefnogi teuluoedd, roedd yr arolwg staff yn adlewyrchu'n gryf y farn bod gwasanaethau plant yn fodlon arloesi a chyflwyno syniadau newydd i wella'n barhaus. Roedd tystiolaeth o hyn yn ystod y pandemig drwy hwb gwybodaeth i blant a theuluoedd a oedd yn darparu gwybodaeth i bobl ar-lein a dros y ffôn am faterion megis galaru ac iechyd meddwl, yn ogystal â chyfeirio pobl at gymorth amgen fel y bo angen.
- 4.12. Partneriaethau ac Integreiddio
- 4.13. Yn y rhan fwyaf o ffeiliau, gwelwyd tystiolaeth o ymarferwyr yn meithrin cydberthynas waith broffesiynol â phobl yn seiliedig ar gydweithredu a dealltwriaeth a rennir o'r hyn sy'n bwysig. Mae gwaith partneriaeth da rhwng gweithwyr proffesiynol, teuluoedd a gofalwyr.
- 4.14. Mae gennym heriau cefnogi anghenion emosiynol plant a diffyg gwasanaethau iechyd meddwl. Mae'r Bwrdd Iechyd a ninnau fel Cyngor wedi'i chael hi'n anodd cysoni gwasanaethau, gyda Gwasanaeth Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS) yn canolbwyntio'n bennaf ar anghenion plant sydd â salwch meddwl. I lawer o blant sy'n gweithio gyda'r gwasanaethau plant, nid yw'r diffiniad clinigol hwn yn gymwys, ac mae pryder nad oes gwasanaethau ar gael i rai plant sydd ag anghenion emosiynol cymhleth iawn. Nid yw'r mater hwn yn benodol i ni fel awdurdod lleol.
- 4.15. Nododd y rhan fwyaf o ddarparwyr a sampl fach o sefydliadau trydydd sector a ymatebodd i harolwg AGC eu bod wedi meithrin cydberthnasau gwaith ac wedi derbyn cymorth rhagorol yn ystod y pandemig. Cawsant ganmoliaeth ganddynt am ein defnydd amserol o ffyrdd digidol newydd o weithio i sicrhau ein bod yn gallu cyfathrebu saith diwrnod yr wythnos. Bu i ni ddsbarthu cyfarpar diogelu personol mewn ffordd ragorol, blaenoriaethu diogelwch gweithwyr gofal, ac eirioli ar ran unigolion er mwyn i asiantaethau eraill eu cefnogi. Mae'r gwasanaethau oedolion wedi bod yn gweithio'n effeithiol gyda phartneriaid i sicrhau bod pobl yn dychwelyd adref o'r ysbyty cyn gynted â phosib.
- 4.16. I blant a oedd mewn gofal, cafodd yr holl adolygiadau ac ymweliadau statudol eu cynnal mewn modd amserol. Roedd yr adolygiadau yn adlewyrchu safbwynt y plant, y gofalwyr a'r rhieni gyda naratifau da yn ymwneud â llesiant. Roedd cynlluniau hefyd yn cael eu rhannu â Swyddogion Adolygu Annibynnol a phartneriaid eraill, gan gynnwys iechyd ac addysg, mewn modd amserol i sicrhau dull cydlynus o ddarparu gofal. Nododd ein gofalwyr maeth eu bod wedi derbyn cymorth rhagorol gan y tîm maethu. Er mwyn cefnogi lleoliadau sefydlog, mae adnodd ychwanegol pellach wedi cael ei nodi yn y tîm maethu.
- 4.17. Roedd grŵp o bobl ifanc a oedd wedi gadael gofal wedi datgan y gefnogaeth dda a gawsant gan y tîm 16+ a'u cynorthwywyr personol. Gwnaethant ddisgrifio'r ffordd roeddent wedi cael cymorth i ddod o hyd i waith a rhywle addas i fyw. Roedd tystiolaeth bod sgysiau 'Pan Fydda i'n Barod' yn cael eu cynnal ond gallai'r rhain fod wedi dechrau'n gynt mewn nifer bach o achosion. Roedd pobl ifanc mewn gofal yn cael eu cefnogi i feithrin sgiliau byw'n annibynnol, ond gall diffyg llety addas fod yn rhwystr. Yn gryno, o'r achosion a welodd AGC, roedd plant yn cael budd o leoliadau sefydlog sy'n diwallu eu hanghenion gyda chanlyniadau hirdymor da.

4.18. Llesiant

- 4.19. Mae'r gwasanaethau i oedolion a phlant yn cael budd o gymorth corfforaethol da, a thîm uwch-reolwyr sefydledig sy'n ceisio ymdrin â gofal a chymorth o safbwynt gydol oes.
- 4.20. O fewn gwasanaethau oedolion, roedd y rhan fwyaf o'r ffeiliau yn cofnodi sgysiau am yr hyn sy'n bwysig a oedd yn adlewyrchu amgylchiadau'r bobl.
- 4.21. Roedd rhestr aros ar gyfer adolygiadau ffurfiol mewn gwasanaethau oedolion, ond cafwyd tystiolaeth o ymarferwyr yn cadw mewn cysylltiad â phobl ac yn diwygio eu dull adolygu fel y bo angen. Mae angen i ni wella amseroldeb adolygiadau o gynlluniau gofal a chymorth am ei fod yn bosibl nad yw rhai pobl yn cael y cymorth sydd ei angen arnynt.
- 4.22. Mynegodd ymarferwyr adborth cadarnhaol am ddiogelu oedolion ac roedd yr hyder hwn hefyd yn cael ei adlewyrchu mewn ymatebion i'r arolwg darparwyr.
- 4.23. I blant anabl a'u teuluoedd, mae Tîm Aml-ddisgyblaethol Derwen wedi cysylltu â phobl yn aml yn ystod y pandemig i gynnig cymorth. Mae hyn wedi cynnwys cymorth ymarferol gyda chymhorthion ac addasiadau, cymorth emosiynol gyda galwadau ffôn gan seicolegydd a hefyd amrywiaeth o weithgareddau ar gyfer plant yn ystod y gwyliau haf.

5. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- 5.1. Mae'r materion sydd wedi codi yn llythyr AGC wedi eu cynnwys yn rhaglenni gwaith yr Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd a'r Adran Oedolion, lechyd a Llesiant. Bydd gwaith yn mynd rhagddo i gyflawni'r gwelliannau perthnasol. Mae'r Pwyllgor Craffu perthnasol hefyd wedi derbyn copi o'r llythyr hwn, a bydd y pwyllgor yn ystyried materion i'w craffu yn unol â'i raglen waith.

6. Barn y Swyddogion Statudol:

Y Swyddog Monitro:

Mae'n briodol fod y Cabinet yn derbyn yr adroddiad yma er darparu sicrwydd yn y maes allweddol yma. Fe nodir yn yr adroddiad fod canfyddiadau cadarnhaol, ac mae hyn i'w groesawu.

Y Pennaeth Cyllid:

Rwyf wedi derbyn cadarnhad gan yr awdur na fyddai'r penderfyniad a geisir yma'n creu ymrwymïadau ariannol newydd.